

Správa z medzinárodnej vedeckej konferencie
Bratislavské právnické fórum 2023
sekcia trestného práva, kriminológie a kriminalistiky
zo dňa 11. a 12. septembra 2023

Garanti sekcie: prof. JUDr. Jozef Čentíš, PhD., Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD.

Ústredná téma sekcie: *Aktuálne výzvy trestného práva*

Konferencia sa uskutočnila v rámci riešenia projektu APVV 19-0102 „Efektívnosť prípravného konania – skúmanie, hodnotenie, kritériá a vplyv legislatívnych zmien“.

Deň prvý (11. september 2023):

Prvý deň sekcie trestného práva, kriminológie a kriminalistiky medzinárodnej vedeckej konferencie Bratislavské právnické fórum 2023 (ďalej len „sekcia trestného práva“) otvoril **prof. JUDr. Jozef Čentíš, PhD.**, vedúci Katedry trestného práva, kriminológie a kriminalistiky Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty, privítal prítomných a osobitne poďakoval významným domácim a zahraničným hosťom, ktorí prejavili záujem a svojou účasťou na tejto medzinárodnej vedeckej konferencii prispeli k vysokej kvalite sekcie trestného práva. Vo svojom príhovore zdôraznil význam tohto formátu aj z pohľadu prepájania teoretických poznatkov o tie aplikačné a poukázal na vysokú účasť rôznych právno-aplikačných profesií, medzi ktorými mali zastúpenie najmä sudcovia, prokurátori a advokáti. Súčasne uviedol, že sekcia trestného práva sa uskutočňuje v rámci riešenia projektu APVV 19-0102 „Efektívnosť prípravného konania – skúmanie, hodnotenie, kritériá a vplyv legislatívnych zmien“. Následne odovzdal slovo **prof. JUDr. Tomášovi Strémymu, PhD.**, ktorý viedol priebeh prvého dňa konferencie.

Prvým vystupujúcim bol **JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.**, (predseda, Najvyšší súd Českej republiky), ktorý sa vo svojom príhovore k českej trestnej politike venoval aktuálnym otázkam českého trestného súdnictva. Zdôraznil rýchlosť a efektívnosť trestného procesu

v konaní pred súdmi a s tým súvisiacu dôveru občanov v české súdnictvo, avšak s dôvetkom, že existuje priestor na neustále zlepšovanie. V rámci toho poukázal na snahu o znižovanie ukladania nepodmienečných trestov, s ktorými sú spojené vysoké náklady štátu a vyzdvihol význam ukladania peňažných trestov. V súlade s tým apeloval na znižovanie miery väznených osôb. V závere svojho vystúpenia odprezentoval svoje výhrady voči trestnému činu zanedbania povinnej výživy podľa § 196 českého trestného zákonníka, ktorého skutková podstata, majúca súkromnoprávny charakter, je na tenkom ľade so zásadou ultima ratio.

V poradí druhým vystupujúcim bol **JUDr. Lukáš Turay, PhD.**(Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta), ktorý odprezentoval závery spoločného príspevku s Dr. h. c. prof. JUDr. Luciou Kurilovskou, PhD. (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) „*Quo vadis trestná politika?*“, v ktorom sa venovali otázkam súčasného smerovania slovenskej trestnej politiky. Pozornosť upriamili najmä na tri problematické oblasti, a to recidívu, nezmyselnosť niektorých skutkových podstát a problém nastavenia neprimerane prísnych trestov. Zdôraznili požiadavku poctivého kriminologického základu pri prijímaní novej právnej úpravy a poukázali na problém vysokého počtu novelizácií Trestného zákona, ktoré boli vykonané často len na základe pocitov a ktoré pridali množstvo nových skutkových podstát. Zároveň vyjadrili ľútosť nad tým, ako v legislatívnom procese dopadla pripravovaná veľká novela Trestného zákona, ktorá mala nastolené problémy riešiť.

Dr. Csilla Somogyi (Széchenyi István University Győr, Hungary) vo svojom vystúpení rozoberala príspevok s názvom „*Vzhľad práv obete v judikatúre ESLP*“, ktorý sa venuje problematike regulácie práv obetí trestnej činnosti v zmysle judikatúry ESLP. Autorka analyzovala najmä právo na život, právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, právo na slobodu a bezpečnosť a poukázala na úlohu štátu ochraňovať a rešpektovať tieto práva. Zdôraznila, že obeť so zvýšenou citlivosťou si zaslúžia väčšiu ochranu. Autorka zaujímavo poukázala na tú skutočnosť, že právo na obhajobu uvedené v článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) sa nezameriava na právo na obhajobu obetí a konštatuje, že by malo byť pomerne vyvážené rovnakým spôsobom aj pre obeť trestnej činnosti. Autorka vo svojom vystúpení skonštatovala, že ESLP nemôže iba teoretizovať o ochrane práv obetí trestnej činnosti, ale musí ich aj efektívne previesť do svojej praxe.

Assistant professor, Cristina Nicorici (West University of Timisoara, Faculty of Law, Romania) sa vo svojom príspevku s názvom „*Trestná zodpovednosť podnecovateľa za omisívny*

trestný čin“ venuje problematike omisívnych trestných činov. Svoj článok založila na známom rumunskom prípade, v ktorom nastala bitka medzi piatimi kamarátmi a obeťou. Potom, čo obeť bola na zemi a v bezvedomí, jeden člen skupiny povedal, že pôjde po lekársku pomoc, avšak na miesto činu sa nevrátil. Obeť zomrela kvôli tomu, že jej nikto neposkytol ani nezavolať zdravotnú pomoc. Autorka článku nastolila otázku, ktorá z uvedeného prípadu plynie a to, či všetci členovia skupiny mali povinnosť jej pomôcť. Podľa názoru autorky nie všetci mali povinnosť zavolať obeti pomoc. Avšak v uvedenom prípade vyvstáva otázka, ako oddelíme trestnú zodpovednosť páchatel'a, ktorý povedal že príde s pomocou, od tých, čo sa naňho spoliehali a zatiaľ čakali na mieste.

Prof. Ing. Vladimír Smejkal, CSc., LL.M., DrSc. (Fakulta podnikateľská, Vysoké učení technické v Brně) sa vo svojom príspevku s názvom „*Trestná zodpovednosť za konanie robotov využívajúcich AI*“ venuje problematike trestnej zodpovednosti robotov a otázkam, či umelá inteligencia je pomocou alebo naopak problémom. Vo svojom vystúpení analyzoval problematické úskalia tejto témy, a to najmä subjektívnu stránku trestného činu, ktorá nevie byť pri robotoch identifikovaná, ako aj otázkam subjektu trestného činu. Podotkol, že niekedy páchatel'om trestného činu môže byť osoba, ktorá je zodpovedná za jeho vytvorenie, prípadne vlastník ak ho použil na spáchanie trestného činu a taktiež sa nedá vylúčiť zodpovednosť zlyhania regulujúceho subjektu. V závere uviedol, že je veľmi dôležité pripraviť a posilniť právnu teóriu a prax v súvislosti s využívaním robotov v reálnom živote, a to najdôležitejšie, posilniť predchádzanie kriminality robotov využívajúcich AI.

S príspevkom „*Quo vadis, trestní právo? K aktuálným trendům trestní politiky*“ vystúpila **prof. JUDr. Věra Kalvodová, Dr.** (Masarykova univerzita v Brne, Právnická fakulta). Svoje vystúpenie zahájila konštatovaním, že „trestné právo je neustále v pohybe“ s poukazom na časté zmeny trestných kódexov. Zdôraznila požiadavku, aby prijímané zmeny v právnej úprave boli uvážené, kriminologicky podložené a ktoré by zároveň adekvátne odrážali spoločenské zmeny za súčasného rešpektovania právnej istoty. Podstata príspevku bola rozdelená do troch bodov. V prvom z nich sa venovala hospodárnosti a efektívnosti trestného procesu obmedzením laického prvku v trestnom súdnictve, ktorý so sebou prináša viacero pozitívnych aspektov. Druhý bod sa zaoberal zavedením skutkovej podstaty, ktorá kriminalizuje prinútenie ženy k náhradnému materstvu a posledný bod sa týkal úvah de lege ferenda vo vzťahu k trestnému činu znásilnenia.

Ďalším vystupujúcim bol **doc. JUDr. Filip Ščerba, PhD.** (Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci), ktorý vystúpil s príspevkom s názvom „*Zvažované zmeny v právnej úprave trestného činu znásilnenia*“. Autor príspevku sa zamýšľal nad dvomi návrhmi právnej úpravy trestného činu znásilnenia. Prvý z nich je konanie, kedy páchatel' vykoná súlož so ženou proti jej vôli, v ktorom nebude riešená forma donútenia, ale samotná ne/vôľa ženy. Skonštatoval, že takáto navrhovaná právna úprava by mala v skutočnosti negatívny dopad, a to z dôvodu zvláštnych prípadov ustrnutí, resp. zamrznutí. Jedná sa o situáciu, kedy je obeť vystavená znásilneniu, vplyvom šoku zamrzne a je paralyzovaná, pričom v konečnom dôsledku samotnú vôľu prejavit' nedokáže. Druhým návrhom nastavenia trestného činu znásilnenia je zakomponovanie definície bezbrannosti do Trestného zákona a univerzálne považovanie za stav bezbrannosti vek menej ako 12 rokov. Autor podotkol, že zakomponovanie definície bezbrannosti by neprinieslo žiadny nový prínos, pretože pojem bezbrannosť je definovaná právnou doktrínou. Pokiaľ sa týka považovania za stav bezbrannosti vek menej ako 12 rokov, autor skonštatoval, že daná skutočnosť by mohla byť užitočná a racionálne využitá z hľadiska znaleckého dokazovania, avšak ohľadom nastavenia veku bol skeptický a vyslovil názor, že by veková hranica mala byť znížená.

Autorky **JUDr. Marina Matic Boskovic, PhD.** (Institute of Criminological and Sociological Reserach) a **JUDr. Jelena Kostic, PhD.** (Institute for Comparative Law) sa vo svojom príspevku s názvom „*Trestné právo ako účinný nástroj ochrany životného prostredia?*“ venovali otázke, či je trestné právo efektívnym prostriedkom ochrany životného prostredia. Autorky vo svojom vystúpení kritizovali nedostatok špecializácie na vyšetrowanie trestných činov proti životnému prostrediu v Srbsku, rovnako aj nedostatočné vybavenie na ich efektívne vyšetrowanie. Poukázali na skutočnosť, že pri trestných činoch proti životnému prostrediu by mal srbský trestný zákon obsahovať menej blanketových noriem, postavenie inšpekcie životného prostredia by mala byť vo významnej miere posilnená, pričom prokuratúra, polícia a inšpekcia by mali spolu viac kooperovať. Zároveň navrhli vytvorenie špeciálneho úseku prokuratúry zameranú na trestné činy proti životnému prostrediu, aby sa tak prokuratúra mohla špecializovať výlučne na tieto trestné činy.

Doc. JUDr. Radovan Blažek, PhD. (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) vo svojom príspevku s názvom „*Práva mladistvého obvineného v kontexte Smernice 2016/800*“ analyzoval rozsah práv mladistvého obvineného stanovených smernicou 2016/800 a porovnával ich s rozsahom práv mladistvého obvineného v Trestnom poriadku. Uvedená

smernica bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky novelou Trestného poriadku, zákon č. 161/2018 Z. z. Autor príspevku na základe podrobnej analýzy zistil, že obsahom novely bolo len jedno ustanovenie, a to konkrétne § 121 ods. 5 Trestného poriadku. Vo svojom vystúpení poukázal na nedostatočný rozsah práv mladistvého obvineného v Trestnom poriadku oproti smernici, z čoho možno vyvodíť netransponovanie všetkých ustanovení smernice do Trestného poriadku, pretože ustanovenia navzájom nekorešpondujú. Na záver uviedol, že v súvislosti s dôsledkami, ktoré z toho môžu plynúť, by zo strany Európskej komisie mohlo byť začaté konanie o nesprávnom transponovaní smernice do právneho poriadku SR.

Po obednej prestávke vystúpil **JUDr. Miloš Mad'ar, PhD., LL.M.** (Ústavný súd Slovenskej republiky) s príspevkom „*Zásah Ústavného súdu SR do väzobných rozhodnutí – rozmar alebo nevyhnutnosť?*“. V spoločnosti sú aktuálne rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) vo väzobných veciach často diskutovanou otázkou, preto podstata príspevku ozrejmovala základné princípy, ktorými je konanie pred Ústavným súdom ovládané a ktoré aspekty musí Ústavný súd pri tomto type rozhodovania zohľadňovať. Analýzou týchto rozhodnutí dospel prednášajúci k základným problémom vo väzobných rozhodnutiach, ktorými bola časová dĺžka rozhodovania o väzbe, spôsoby akým súd aplikoval väzobné dôvody, nedostatočné vysporiadanie sa s dôvodnosťou trestného stíhania a s podmienkami (ne)nahradenia väzby.

JUDr. Adam Petrovič, PhD. (Generálna prokuratúra Slovenskej republiky) sa vo svojom vystúpení s príspevkom „*Súčasná prax Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci zjednocovania divergentného vykladú a aplikácie vybraných zákonných ustanovení orgánmi činnými v trestnom konaní pri trestnom stíhaní právnických osôb*“ venoval vymedzenej problematike, ktorá korešponduje s jej názvom. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „Generálna prokuratúra“) proces unifikácie vykonala prostredníctvom metodologickej previerky v rámci vyšetrovania. Na základe uvedeného sa obrátila na krajské prokuratúry, aby opodstatnili prax územnej pôsobnosti v danej oblasti. Následne Generálna prokuratúra analyzovala príčiny nejednotnej interpretácie a vypracovala zjednocujúce usmernenie riaditeľa trestného odboru Generálnej prokuratúry adresované všetkým krajským prokuratúram a krajským a okresným riaditeľstvám Policajného zboru. Na konkrétne aplikačné problémy, na ktoré Generálna prokuratúra narazila, autor odkázal bližšie vo svojom príspevku.

Na tému „*Teoreticko-metodologické východiská legalizácie výnosu z trestnej činnosti*“ vystúpil so svojim príspevkom **prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD.** (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta), v ktorom sa v úvode venoval uvedenej problematike z globálneho hľadiska a následne prešiel do podmienok Slovenskej republiky rozoberaním samotnej skutkovej podstaty upravenej v Trestnom zákone. V kontexte tohto trestného činu sa zaoberal aj obligatónym trestom prepadnutia majetku, ktorý je z jeho pohľadu príliš prísny.

JUDr. Rastislav Remeta (Krajská prokuratúra v Bratislave) vystúpil s príspevkom na tému „*Zásady ukladania trestov z pohľadu navrhovaných zmien*“. Po všeobecnom úvode, v ktorom boli rozoberané základné tézy ukladania trestov, sa autor ďalej zaoberal zásadami ukladania trestov z pohľadu návrhov de lege ferenda, v rámci ktorých sa zaoberal najmä zásadou ultima ratio a s tou súvisiacou spoločenskou závažnosťou činu v kontexte potenciálneho znovuzavedenia materiálno-formálneho poňatia trestného činu. Rovnako zdôraznil sudcovskú individualizáciu a potrebu rozviazania rúk sudcom pri ukladaní trestov.

S ďalším príspevkom na tému „*Teoretické poznatky a aplikačné problémy v rámci výkonu dozoru prokurátora*“ vystúpila **JUDr. Denisa Hamranová, PhD.** (Okresná prokuratúra Galanta). Obsah príspevku bol rozdelený do troch bodov, v ktorých autorka prezentovala aktuálne aplikačné problémy, ktoré identifikovala pri výkone svojej prokurátorskej funkcie. Prvý bod sa zaoberal trestným činom zanedbania povinnej výživy v kontexte priznania obžalovaného na hlavnom pojednávaní a s tým súvisiaci následný postup, ktorý v sebe zahŕňa hneď niekoľko problémov. Druhý bod sa zaoberal povinnou obhajobou podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku a tretí bod otázkou zmenšenej pričítanosti v kontexte protichodných záverov odprezentovaných v znaleckých posudkoch.

Autorský kolektív v zastúpení **doc. JUDr. Marekom Kordíkom, PhD., LL.M.** (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) sa vo svojom príspevku „*Princíp „Follow the money“ vo vyšetrovaní*“, venoval princípu sledovania finančných tokov v súvislosti s rozhodovacou praxou. Tento princíp je ukotvený v smernici 4 AML (konečný užívateľ výhod), ide o osobu odlišnú, ktorá je vedená v databázach, pričom je to ten „kto z toho niečo má“. Je buď držiteľom 25% hlasovacích práv, alebo je oprávnený vymenovať riadiaci, kontrolný alebo štatutárny orgán. Autori sa v prezentovanom príspevku domnievajú, že podmienka 25% podielu je zbytočná a malo by sa zamerať na konkrétne mocenské oprávnenia potencionalného konečného užívateľa výhod. Ak sa to takto nedá určiť, tak za konečného užívateľa výhod sa považuje štatutár. Rovnako bolo poukázané na konkrétne aplikačné

problémy pri vyšetrowaní a hľadání konečného užívateľa výhod spojené napríklad s problematikou daňových rajov, ale aj využívaní trustov, fondov a rodinných nadácií, takisto príliš komplikovaných vlastníckych štruktúr, fragmentovaného alebo kruhového vlastníctva.

Doc. JUDr. Ondrej Laciak, PhD. (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) vystúpil s príspevkom „*Človek v centre právneho štátu verzus arbitrárnosť rozhodnutí orgánov verejnej moci.*“ Na úvod poukázal na definíciu pojmu právny štát, konkrétne na judikatúru ESLP. Ďalej sa vo svojom vystúpení zaoberal arbitrárnosťou rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to v kontexte s rozhodovacou súdnou praxou. Poukázal na rozhodnutie ESLP, ktorý vyslovil názor, že arbitrárne rozhodnutie nie je každé rozhodnutie, ktoré sa nevysporiadalo s jednotlivými námietkami strany, ale zásadnými námietkami, ktoré podstatne súvisia s prejednávanou vecou. Poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu, ktorý vyslovil názor, že arbitrárne rozhodnutia sú extrémne nelogické so zreteľom na skutkové a právne skutočnosti. V závere poukázal na súvisiaci trestný čin ohýbania práva, pričom uviedol, že do tohto trestného činu by nemali spadať len sudcovia, ale aj prokurátori argumentujúc rovnosťou pred zákonom.

Ďalším vystupujúcim bol **JUDr. Stanislav Mihálik, PhD.** (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) s príspevkom s názvom „*Ako ďalej s postihovaním vedenia motorového vozidla pod vplyvom návykovej látky?*“, v ktorom rozoberal postihovanie trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky z hľadiska statusu quo, kvalitatívnu analýzu legislatívnych návrhov a návrhy de lege ferenda v súvislosti s postihovaním uvedeného trestného činu. Autor v príspevku poukázal na legislatívny návrh krátkodobého trestu odňatia slobody, ktorý vedie k úspechu z hľadiska radikálnej zmeny, pretože zvyšovanie trestnej sadzby nemá vplyv na psychologický stav potenciálneho páchatel'a trestnej činnosti.

Autorky **JUDr. Karin Vrtíková, PhD.** (Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta) a **JUDr. Ivana Mokrá** (Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta) vo svojom príspevku „*Predaj zaisteného majetku a možnosť zmeny zaistenej veci v trestnom konaní*“ analyzovali právnu úpravu predaja zaisteného majetku a možnosť zmeny zaistenej veci v trestnom konaní. Na úvod uviedli, že aplikačná skúsenosť predznamenáva, že správa štátom zaisteného majetku a veci je finančne oveľa náročnejšia, pretože ako sa zvyšuje početnosť vecí v správe, priamo úmerne sa zvyšuje finančné zaťaženie pre správu majetku. Metódou komparácie poukázali na rozdiely českej právnej úpravy (§ 12 TrŘ) so slovenskou (§ 17

Trestného poriadku) a nastolili úvahu, či nie je vhodné úmysel českého zákonodarcu doplniť do slovenského Trestného poriadku.

Deň druhý (12. septembra 2023):

Druhý deň sekcie trestného práva otvoril **prof. JUDr. Jozef Čentíš, PhD.**, ktorý privítal prítomných a následne odovzdal slovo pani Dr. h. c. prof. JUDr. Lucii Kurilovskej, PhD., ktorá viedla sekciu trestného práva.

JUDr. František Mozner (Najvyšší súd Slovenskej republiky) sa v príspevku s názvom „*Možnosť súdneho prieskumu podmienok väzby v prípravnom konaní*“ zaoberal opakujúcimi sa námietkami proti kolúznej väzbe. Podľa názoru autora, zákaz komunikácií vo forme návštev a zákaz korešpondencie nie sú nevyhnutné a primerané. V prípade takýchto zákazov je potrebné za každých okolností vysvetliť dôvody nepovolania, aby sa nestalo, že orgány aplikácie práva budú rozhodovať svojvoľne.

S príspevkom „*Koncentrace řízení v trestním procese*“ vystúpil **prof. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.** (Univerzita Karlova v Prahe, Právnická fakulta), ktorý si uvedenú tému vybral najmä z dôvodu, že návrh nového českého trestného rádu predpokladá zavedenie koncentračnej zásady, ktorá je inšpirovaná ustanoveniami § 240 ods. 3 až ods. 5 slovenského Trestného poriadku. V súlade s tým sa venoval potenciálnym problematickým aspektom, ktoré by so sebou navrhovaná právna úprava priniesla. Rovnako porovnával legislatívne nastavenie tejto zásady v okolitých štátoch, najmä z pohľadu právnych následkov v prípade jej nerešpektovania. V rámci záverov zo svojho vystúpenia odprezentoval názor, že v trestnom procese založenom na zásade materiálnej pravdy nemá koncentračná zásada v pravom slova zmysle svoje miesto a poukázal, že takéto situácie dostatočne rieši judikatúra a zásada zákazu zneužitia práva.

Ako ďalší vystúpil **JUDr. Jiří Mulák, Ph.D.** (Univerzita Karlova v Prahe, Právnická fakulta) s príspevkom „*Odformalizování zahájení trestního stíhání – několik poznámek k návrhu nového trestního rádu*“, v ktorom sa venoval navrhovanej úprave, ktorá predpokladá začatie trestného stíhania voči konkrétnej osobe už nie vo forme odôvodneného uznesenia, proti ktorému je možné podať sťažnosť, ale spôsobom oznámenia pri prvom výsluchu podozrivej osoby. V rámci rozoberania všetkých dôležitých aspektov tejto úpravy autor viackrát zdôraznil, že táto významne oslabuje právo na obhajobu. Okrem iného aj preto ustálil, že navrhovaná

úprava je nesprávna a nie je domyslená do všetkých dôsledkov, pretože jej účel, ktorým je zrýchlenie trestného konania, nemusí byť vôbec naplnený, a práve naopak, takáto úprava by mohla byť protiústavná a rozporuplná s čl. 6 ods. 3 písm. a) Dohovoru.

Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD. (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) a **JUDr. Patrícia Krásná, PhD., LL.M.** (Akadémia Policajného zboru v Bratislave) sa vo svojom príspevku zameriavali na „*Osobitosti vyšetrovania detskej pornografie.*“. Vo svojom vystúpení uviedli najvýznamnejšie špecifiká, ktoré treba skúmať pri zefektívnení vyšetrovania z hľadiska de lege ferenda. Keďže rozmach internetového prostredia neustále napreduje, je potrebné sa prispôbiť týmto skutočnostiam. V prvom rade je potrebné zjednotiť právnu úpravu spojenú s uchovávaním a poskytovaním údajov na internete orgánom činným v trestnom konaní. Dôležitým míľnikom je prepojiť teoretickú rovinu s rovinou aplikačnou a prepojiť súvislosti, ktoré zefektívnia vyšetrovanie detskej pornografie (napr. opomína sa na obeť, nepatrné množstvo publikácii sa venuje obetiam a ich špecifickým potrebám a pod.). V neposlednom rade uviedli, že je potrebné zdokonaľiť a zefektívniť znalecké skúmanie k väčšej kooperácii a promptnosti v rámci vyšetrovania detskej pornografie, pretože veľmi často dochádza k problematickej spolupráci medzi znalcami.

Prof. JUDr. Margita Prokeiová, PhD. (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) vo svojom príspevku s názvom „*Svedectvo spolupracujúceho obvineného*“ analyzovala vierohodnosť výpovede spolupracujúcej osoby v trestnom konaní. Uviedla, že motivácie na spoluprácu takejto osoby môžu byť rôzne, napríklad ide o získanie rôznych benefitov v rámci hmotnoprávnej ako aj procesnoprávnej roviny. Ďalej uviedla, že spolupracujúci obvinený môže vypovedať aj nepravdivo, pričom môže mať na to rôzne dôvody, ako napríklad pomsta voči tomu, proti komu svedčí, snaha o dosiahnutie vlastných záujmov v podobe miernejšieho trestu, môže byť zastrašovaný a ohrozovaný a v dôsledku toho si chrániť svoju bezpečnosť a pod. Pokiaľ ide o spoluprácu obvineného s orgánmi činnými v trestnom konaní, otázka je vierohodnosť jeho výpovede, pretože treba mať na vedomí, že táto osoba môže klamať a bagatelizovať vlastný podiel vo svoj vlastný prospech, preto treba dôsledne zvážiť aplikáciu tohto inštitútu.

JUDr. Ľuboš Kuník (Úrad pre správu zaisteného majetku) odprezentoval príspevok na tému „*Zaisťovanie majetku v trestnom konaní v kontexte Úradu pre správu zaisteného majetku.*“ Vystúpenie bolo zamerané na zaisťovanie majetku v podmienkach slovenskej úpravy, ozrejmovalo proces vzniku, postavenie a hlavné úlohy Úradu pre správu zaisteného

majetku, rôznymi právnymi titulmi zaistenia majetku a vzťahom novoprijatého osobitného zákona k Trestnému poriadku. Svoje vystúpenie autor ukončil návrhmi de lege ferenda, ktoré získal na základe vlastnej aplikačnej praxe v tomto úrade a ktoré by umožnili jeho efektívnejšie fungovanie.

„*Postavenie znaleckých ústavov v hierarchii subjektov vykonávajúcich odbornú a znaleckú činnosť*“ bola téma príspevku, s ktorým vystúpil **prof. JUDr. Sergej Romža, PhD.** (Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta). Pozornosť venoval judikatúre Najvyššieho súdu, z ktorej vyplýva, že postavenie znaleckých ústavov a znalcov nie je rovnocenné, pretože táto prioritizuje a priznáva vyššiu váhu znaleckým ústavom, čo je podľa autora v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, pretože Trestný poriadok neustanovuje kvantitu ani kvalitu dôkazov na preukázanie určitej skutočnosti. Preto zdôraznil požiadavku na dôsledné skúmanie a vyhodnocovanie samotnej zodpovednej osoby vykonávajúcej znaleckú činnosť, jej erudovanosť, praktickú spôsobilosť a jej publikačnú a vedeckú činnosť. V závere vyslovil zaujímavú myšlienku, že o vine a prípadnom treste v trestnom konaní v konečnom dôsledku nerozhodujú orgány činné v trestnom konaní ani súdy, ale znalci.

Doc. JUDr. Martin Štrkolec, PhD. (Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta), sa vo svojom príspevku s názvom „*Legislatívne výzvy týkajúce sa právnej úpravy drogových trestných činov a ich objasňovania*“ venoval potrebe zmeny súčasnej normatívnej právnej úpravy v oblasti drogovej trestnej činnosti. Podľa § 171 Trestného zákona nastáva problém pri tzv. obvyklej jednorazovej dávke, pretože nie je definovaná. De lege ferenda sa mal vypustiť § 135 ods. 1 a prijať § 135b v pripravovanej novele Trestného zákona, aby sa rozlíšilo neoprávnené prechovávanie a obchodovanie, nakoľko súčasná právna úprava je nedostatočná. De lege ferenda sa pre každú omamnú/psychotropnú látku stanovili nepatrné množstvá a až ich násobky mali byť trestné. Autor sa kriticky postavil k tabuľkovému sadzobníku pri množstve. Celkovú zmenu de lege ferenda hodnotil pozitívne ako napríklad obligatórna povinnosť súdu neukladať, v prípade prvopáchatel'ov, trest odňatia slobody alebo aj vytvorenie právnej úpravy priestupku pri drogách, ak nedosahujú ani len nepatrné množstvo.

Autori **JUDr. Jakub Eorko, PhD.** a **Mgr. Lenka Miklóssyová** (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) sa v príspevku s názvom „*Aktuálne penologické poznatky z drogovej kriminality*“ venovali trom oblastiam s cieľom získať nové kriminologické poznatky o odsúdených páchatel'och za drogové trestné činy. Venovali sa kriminálnej analýze

s dôrazom na mnohosť trestnej činnosti, ktorá bola najväčšia medzi § 171 a §172 Trestného zákona. Autori sa taktiež venovali aj dĺžke trestu odňatia slobody, pri § 171 Trestného zákona je najčastejšie 1-2 roky a pri §172 Trestného zákona 6-10 rokov. Väčšina odsúdených je v minimálnom stupni strázenia. Ďalším hodnotiacim kritériom bola veková analýza, alebo pohlavie, kedy väčšina páchatel'ov sú muži. Najviac drogových trestných činov je páchaných v Trnavskom kraji. Posledným kritériom bola edukačná analýza, a teda najvyššie dosiahnuté vzdelania. Najviac drogových trestných činov spáchali páchatelia, ktorí mali skončenú základnú školu. V závere sa autori venovali výsledkom svojho príspevku, s dôrazom na alarmujúci počet recidivistov.

JUDr. Filip Richter (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) vo svojom príspevku s názvom „*Podvod na dani z pridanej hodnoty verzus trestný čin daňového podvodu*“ akcentuje terminologickú podobnosť medzi podvodom na DPH a daňovým podvodom. Trestný čin daňového podvodu je zavedený vyše 10 rokov, ale podvod na DPH nie je tak známy, koncept bol vytvorený judikatúrou súdneho dvora v úmysle zamedziť zneužívaniu práv. Základný znak je tzn. chýbajúca daň alebo daňový únik. Medzi rozdielne znaky patrí, že podvod na DPH nemá normatívne vyjadrenie a môže byť úmyselný aj nedbanlivý, pričom pri trestnom čin daňového podvodu tak musí byť úmysel.

Mgr. Bc. Michaela Trtková (Masarykova univerzita v Brne, Právnická fakulta) sa vo svojom príspevku s názvom „*Jak zacházet s dětmi, které páchají protiprávní činy a dělají to v Norsku lépe?*“ venuje pripravovanej novele, ktorá by zlepšila stav detí, ktoré páchajú protiprávne činy. Novela pri deťoch rozdeľuje fázu konania na tri časti, a to trestnú, návrhovú a súdnu. Nie iba predsúdnú a súdnu. Pričom nové rozdelenie konania s deťmi, ktoré páchajú činy inak trestné, by priniesli kvalitatívne zlepšenie voči týmto deťom, s cieľom aby sa takéto deti nedostali pred trestné súdy a aby neboli traumatizované trestným postupom.

V poradí ďalšou vystupujúcou bola **Mgr. Barbora Klúčiková** (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta), táto sa v príspevku s názvom „*Kriminalita mladistvých páchatel'ov*“ zaoberala kriminologickými aspektmi, stavom kriminality mladistvých a výzvami do budúcnosti v zmysle adekvátnej právnej úpravy a predovšetkým dôslednej prevencie. Uvedenou témou reagovala na pripravovanú veľkú novelu Trestného zákona.

S príspevkom na tému „*Drogové trestné činy a ich právna kvalifikácia*“ vystúpil **JUDr. Michal Andryšek** (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta), v ktorom sa

venoval postihovaniu drogových trestných činov podľa § 171 Trestného zákona v znení účinnom od 1. mája 2022. Keďže po nadobudnutí účinnosti uvedenej novely vzniklo viacero praktických otázok, autor ich vo svojom príspevku analyzoval opierajúc sa o relevantné rozhodnutia, ktoré uvedené problémy museli riešiť.

JUDr. Samuel Marr, LL.M. (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) odprezentoval príspevok v spoluautorstve s Martinou Kubaškovou (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky) na tému „*Pár poznámok k nemožnosti trestnoprávne ani priestupkovo právne postihnúť zaznamenávanie Vojenských útvarov dronmi a vybrané prípady z aplikačnej praxe s akcentáciou na ochranu utajovaných skutočností*“, ktorý reflektoval na právno-aplikačnú prax Ministerstva obrany SR a medializovaný prípad, ktorý bol podľa autora ukázkovým príkladom snahy o účelové nadkvalifikovanie posudzovaného skutku.

JUDr. Juraj Drugda, PhD. (Akadémia Policajného zboru v Bratislave) vystúpil s príspevkom „*Dokazovanie prostredníctvom informačno-technických prostriedkov*“, ktorý bol zameraný na základné východiská informačno-technických prostriedkov, poukázanie na ich dôležitosť a zastupiteľnosť pri odhaľovaní a dokazovaní trestných činov. Rovnako bol rozoberaný priebeh dokazovania a dôkazná hodnota informačno-technických prostriedkov. Výsledky realizovaného prieskumu autor rozdelil do dvoch oblastí, a to na pozitívne aspekty a na druhej strane určité identifikované problematické oblasti.

Autorský kolektív v zložení **JUDr. Samuel Marr, LL.M.** (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta), **JUDr. Jaroslav Kozolka, LL.M., MBA** (Generálna prokuratúra) a **doc. RNDr. Tatiana Hajdúková, PhD.** (Akadémia Policajného zboru v Bratislave) sa venoval určeniu príslušnosti orgánov činných v trestnom konaní pri deliktoch zahraničných príslušníkov ozbrojených síl (USA). Dr. Marr kritizoval značnú mediálnu bublinu, ktorá sledovala práve otázky príslušnosti pri vyšetrowaní deliktov príslušníkov cudzích ozbrojených síl. Dr. Kozolka z Generálnej prokuratúry vydal usmernenie, ktorý subjekt bude stíhať práve spomínané delikty. Dr. Marr poukázal, že spor o príslušnosť medzi vojenskou políciou a políciou Slovenskej republiky rozhoduje prokuratúra, pretože nemajú spoločného nadriadeného. Výhradná príslušnosť je pri orgáne činnom v trestnom konaní vysielajúcej krajiny na tie delikty, ktoré nemáme upravené. Ďalej sú to trestné činy aj v zmysle nášho právneho poriadku, ale objektom trestného činu bol záujem vysielateľského štátu. Dr. Marr hovoril, že je sporné, či by vojenská polícia mala príslušnosť vyšetrowať delikty zahraničných

vojakov, nakoľko v zmysle legislatívy sú oprávnení konať vyšetrovacie úkony voči profesionálnym vojakom, ergo príslušníkom armády SR.

Mgr. Lucia Vasilik (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta) sa v príspevku s názvom „*Algoritmy a umelá inteligencia v službách väzenstva*“ venuje najskôr výkladu pojmov ako inteligencia alebo umelá inteligencia, ktorá sa ďalej klasifikuje na úzku umelú inteligenciu, všeobecnú alebo silnú, pričom práve tá posledná by mohla predurčiť kognitívne schopnosti človeka. Autorka poukazuje na možné využitie umelej inteligencie vo väzenstve, a to na prediktívne nástroje, zabezpečenie budov osôb a vecí alebo na systémy aplikácie a iné.

S príspevkom „*Trestnoprávne limity slobody prejavu v prostredí sociálnych sietí*“ vystúpila **Mgr. Irena Biháriová** (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta). Autorka prezentovala svoj príspevok úvodom do jadra problematiky, kedy jadro demokracie tvorené slobodou slova sa paradoxne stalo niečím, čo demokraciu podryva. A teda, treba nájsť veľmi tenkú líniu medzi ochranou slobody slova, najmä v oblasti trestného práva. Autorka spomínala, že dezinformácie ovplyvňujú politiku štátu napríklad s online kontamináciou istanbulskeho dohovoru. Autorka zvýraznila, že globálne absentuje právna úprava, ktorá by bola bezpečná a účinná v oblasti regulácie slobody prejavu za cieľom zamedziť zneužitiu slobody slova.

Na záver vystúpil **Mgr. Maximilián Kiko** (Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta). V príspevku s názvom „*Výzvy spojené s trestným činom prevádzachstva*“ sa vyjadril konkrétne ku nedostatočne nastavenej skutkovej podstate tohto trestného činu. Vládna novela chcela vyriešiť situáciu spôsobom, že by navrhla namiesto znakového pojmu štátna hranica, znakový pojem „do členského štátu Európskej únie“ alebo „cez členský štát Európskej únie“ alebo „susedný štát Slovenskej Republiky“. Výzvou je bezpochyby taktiež aj zabezpečenie práva na svoj jazyk v trestnom konaní, pretože v súčasnosti je na území Slovenskej republiky nedostatok tlmočníkov a prekladateľov, pričom najviac nelegálne prevádzaných sú osoby zo Sýrie a Afganistanu. Aktuálne to riešia orgány činné v trestnom konaní tak, že príberú ad hoc znalca. Autor konštatuje, že sa zvýšila trestná činnosť tohto trestného činu, avšak legislatíva ani personálny substrát je momentálne nedostatočný pre súčasné výzvy.

Na záver vystúpila **Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD.** a poďakovala všetkým účastníkom, ktorí svojou účasťou a následnou diskusiou prispeli k vysokej kvalite sekcie trestného práva na tohtoročnom Bratislavskom právnickom fóre 2023 a vyjadrila presvedčenie o vysokom prínose tohto podujatia v kontexte aktuálnych otázok, ktorým trestné práve v súčasnosti čelí.

Vypracovali :

Bc. Alžbeta Šimeková,

Bc. Daniel Richter,

Bc. Alex Želinský,

Študentské vedecké pomocné sily

Schválil: prof. JUDr. Jozef Čentéš, PhD.

vedúci KTPKK PraF UK v Bratislave